

Forskrift om kapasitetsjusteringer for tillatelser til akvakultur med matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret i 2026

Hjemmel: Fastsatt av Nærings- og fiskeridepartementet x. x. xxxx med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 79 om akvakultur (akvakulturloven) § 5, § 6, § 7, § 9, § 10, § 18, § 26 og § 33a og forskrift 16. januar 2017 nr. 61 om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret (produksjonsområdeforskriften) § 11 og § 12.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. Formål

Forskriften skal fremme akvakulturnæringens lønnsomhet og konkurransekraft innenfor rammene av en miljømessig bærekraftig utvikling og bidra til verdiskaping på kysten.

§ 2. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for norsk landterritorium og territorialfarvann, på kontinentalsokkelen og i Norges økonomiske sone.

Forskriften gjelder justering av tillatelseskapasitet (maksimalt tillatt biomasse) på eksisterende tillatelser som er omfattet av virkeområdet for produksjonsområder, jf. forskrift 16. januar 2017 nr. 61 om produksjonsområder for akvakultur av matfisk i sjø av laks, ørret og regnbueørret.

Forskriften gjelder kun tillatelser slik disse er registrert i akvakulturregisteret per 31. desember 2025.

§ 3. Produksjonsområder og justering av tillatelseskapasitet

Kapitlene 1, 2, 4 og 5 gjelder tillatelser hjemmehørende i alle produksjonsområder.

Kapittel 3 gjelder for følgende (grønne) produksjonsområder:

- a. Område 1: Svenskegrensen til Jæren
- c. Område 12: Vest-Finnmark
- d. Område 13: Øst-Finnmark

Kapittel 2. Utnyttelse av tillatelser og registrering

§ 4. Utnyttelse og justering av utnyttelse av tillatelseskapasitet

Tillatelser som er omfattet av denne forskriften kan utnyttes slik, uavhengig av om tillatelsen inngår i et biomassetak etter forskrift 17. juni 2008 nr. 822 om drift av akvakulturanlegg § 47, § 48, § 48a og § 48b.:

	Produksjonsområde	Justering	Tidligere generell kapasitetsutnyttelse	Ny generell kapasitetsutnyttelse
a.	Produksjonsområde 3 (gult lys i 2020, rødt lys i 2022, rødt lys i 2024, rødt lys i 2026)	Ned 6 pst.	88,36 pst.	83,06 pst.
b.	Produksjonsområde 4 (rødt lys i 2020, rødt lys i 2022, rødt lys i 2024, gult lys i 2026)	Ingen justering	83,06 pst.	83,06 pst.

c.	Produksjonsområde 5 (rødt lys i 2020, gult lys i 2022, gult lys i 2024, gult lys i 2026)	Ingen justering	94 pst.	94 pst.
----	--	-----------------	---------	---------

Tillatelser hjemmehørende i øvrige produksjonsområder kan utnyttes 100 prosent.

Bestemmelsen gjelder ikke for tillatelser som får fastsatt sin tillatelseskapasitet etter denne forskriftens kapittel 4. Tillatelser som etter forskrift 22. mars 2024 nr. 515 kapittel 4 har fått fastsatt sin tillatelseskapasitet, får ved nedjustering endret sin utnyttelsesgrad etter kolonnen "justering" over.

For tillatelser som får tilbakestillt sin tillatelseskapasitet som følge av fargeleggingen, kan det ikke kjøpes vekst utover eventuell vekst etter denne forskriftens kapittel 4.

§ 5. Virkningstidspunkt for justering av kapasitet

Tilbakestilling av utnyttelsesgrad for tillatelseskapasitet gjelder fra denne forskriftens ikrafttredelse.

Nedjustering av utnyttelsesgrad for tillatelseskapasitet gjelder fra og med 6 måneder etter denne forskriftens ikrafttredelse.

§ 6. Registrering av tillatelseskapasitet

Fylkeskommunen registrerer tillatt utnyttelse av tillatelseskapasitet for hver enkelt tillatelse i Akvakulturregisteret. Tillatt utnyttelse av tillatelseskapasitet registreres i hele tonn, avrundet etter vanlige avrundingsregler.

Kapittel 3. Tilbud om økt tillatelseskapasitet på eksisterende tillatelser

§ 7. Virkeområde

Dette kapitlet gjelder tilbud om å øke tillatelseskapasiteten (maksimalt tillatt biomasse) på eksisterende tillatelser med 1 prosent mot innbetaling av et vederlag til staten. Tilbudet om kapasitetsøkning avrundes til nærmeste hele tonn.

§ 8. Kunngjøring av tilbud

Tilbudet skal offentliggjøres på fylkeskommunenes og Fiskeridirektoratets internettsider minimum 2 uker før fristen for å søke om kapasitetsøkning går ut. Fiskeridirektoratet utarbeider kunngjøringstekst og annen dokumentasjon til bruk for søknad og forvaltning av ordningen.

Kunngjøringen skal minimum inneholde følgende:

- Krav til søknad og frist for innsending,
- informasjon om vederlag og innbetaling av dette,
- at det ikke er mulig å søke om kapasitetsøkning etter denne forskriften etter at søknadsfristen har gått ut, og
- at det er begrensede muligheter til å supplere søknaden etter at søknadsfristen har gått ut.

§ 9. Økt tillatelseskapasitet på eksisterende tillatelser

Innehaver av tillatelse nevnt i § 3 annet ledd skal sende søknad etter § 11 dersom innehaveren ønsker økt tillatelseskapasitet.

§ 10. Vederlag

For å øke tillatelseskapasiteten etter denne forskriften skal det betales vederlag til staten. Vederlaget er x kroner per tonn tillatelsen blir økt med.

Vederlaget skal betales til Fiskeridirektoratet, Økonomiseksjonen, Postboks 185 Sentrum, 5804 Bergen, kontonummer 7694 05 09048, og være merket «Vederlag 2026 – [nummer på tillatelse]». Frist for innbetaling er den samme som for innsending av søknad etter § 11.

Ved økning av tillatelseskapasitet på eksisterende tillatelser til utviklingsformål må betaling av inflasjonsjustert vederlag skje innen 90 dager (inkludert helligdager) etter endelig forvaltningsvedtak om tilsagn om kommersiell tillatelse, jf. forskrift 7. november 2022 om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og regnbueørret (laksetildelingsforskriften) § 6-7. Dersom vederlaget ikke betales innen fristen, faller kapasitetsøkningen gitt etter denne forskriften bort. Det samme gjør senere kapasitetsøkninger som følge av kapasitetsøkninger gitt etter denne forskriften.

Vederlaget blir ikke refundert ved eventuell senere inndragning eller reduksjon av tillatelsens kapasitet på bakgrunn av forhold nevnt i akvakulturloven § 9 eller andre lovbestemte forhold, herunder reduksjon i kapasitet besluttet i eller i medhold av produksjonsområdeforskriften.

§ 11. *Krav til sending og søknad*

Søknaden skal sendes senest x. Det er tillatt å sende søknaden med rekommandert brev eller på elektronisk søknadsskjema. Oppmøte hos den enkelte fylkeskommune, enten personlig eller med sendemann, er også tillatt. Ved oppmøte skal søknaden være mottatt innen x kl. 15.00.

Søknaden skal merkes med: «Søknad om kapasitetsøkning 2026».

Søknaden skal føres på fastsatt skjema og minimum inneholde informasjon om hvilken tillatelse søknaden gjelder og kvittering for innbetalt vederlag.

Søknad om økning av kapasitet på tillatelser hjemmehørende i produksjonsområde 1 sendes til Rogaland fylkeskommune, og ellers sendes søknaden på tillatelser med følgende tilhørighet slik: for produksjonsområde 9 sendes søknaden til Nordland fylkeskommune og for produksjonsområdene 12 og 13 sendes søknaden til Finnmark fylkeskommune.

§ 12. *Vedtak*

Fylkeskommunen i det produksjonsområdet tillatelsen hører hjemme skal behandle søknaden og gjøre vedtak.

Søknad som blir levert for sent eller ikke inneholder informasjon om hvilke tillatelser søknaden gjelder blir avvist. Dersom det ikke er lagt ved kvittering for innbetalt vederlag må vederlaget være bokført på Fiskeridirektoratet sin konto innen søknadsfristens utløp for at søknaden skal tas under behandling.

Inneholder søknaden andre mangler enn de som er nevnt i andre ledd, setter fylkeskommunen en rimelig frist for oppretting.

Fylkeskommunen skal innvilge søknaden dersom søkeren oppfylder kravene i § 9 til § 11, hvis ikke avslås søknaden.

Kapittel 4. Tilbud om kapasitetsøkning uavhengig av miljøstatus i produksjonsområder og fastsettelse av tillatelseskapasitet som unntas fra nedjustering i røde produksjonsområder

§ 13. *Virkeområde*

Dette kapitlet gjelder tilbud om å øke tillatelseskapasiteten (maksimalt tillatt biomasse) på tillatelse med inntil 6 prosent mot innbetaling av et vederlag til staten. Kapitlet gjelder også fastsettelse av tillatelseskapasitet som unntas fra nedjustering.

Tilbud om økt tillatelseskapasitet avrundes til nærmeste hele tonn.

§ 14. *Kunngjøring av tilbud*

Tilbudet skal offentliggjøres på fylkeskommunenes og Fiskeridirektoratets internettsider minimum 2 uker før fristen går ut. Fiskeridirektoratet utarbeider kunngjøringstekst og annen dokumentasjon til bruk for søknad og forvaltning av ordningen.

Kunngjøringen skal minimum inneholde følgende:

- a. Krav til søknaden og frist for innsending,
- b. informasjon om vederlag og innbetaling av dette,
- c. at det ikke er mulig å søke om kapasitetsøkning eller fastsettelse av kapasitet som unntas fra nedjustering etter denne forskriften etter at søknadsfristen har gått ut,
- d. at det er begrensede muligheter til å supplere søknaden etter at søknadsfristen har gått ut, og
- e. opplysninger om saksbehandlingsgebyr.

§ 15. Tilbud om økt tillatelseskapasitet uavhengig av miljøstatus i produksjonsområdet

Innehaver av tillatelse som har mottatt et positivt vedtak fra Mattilsynet om at en eller flere lokaliteter knyttet til tillatelsen har oppfylt kriteriene for unntak etter produksjonsområdeforskriften § 12, kan søke om

- a. fastsettelse av tillatelseskapasitet som skal unntas fra nedjustering i produksjonsområder som har uakseptabel miljøtilstand.
- b. økning i kapasitet på eksisterende tillatelser.

§ 16. Krav til sending og søknad

Søknaden skal sendes elektronisk, ved rekommandert brev eller ved fysisk oppmøte hos fylkeskommunen enten personlig eller med sendemann. Søknader etter § 15 første ledd bokstav a som sendes elektronisk skal sendes senest x. Søknader etter § 15 første ledd bokstav b som sendes elektronisk skal sendes innen x. Søknader etter § 15 bokstav a skal ved oppmøte være mottatt innen x. Søknader etter § 15 første ledd bokstav b skal ved oppmøte være mottatt innen x kl. 15.00. Det skal kun sendes en søknad per organisasjonsnummer.

Søknaden skal merkes med: «Søknad om kapasitetsøkning – unntak 2026», eller «søknad om unntak fra nedjustering 2026».

Søknaden skal føres på fastsatt skjema og minimum inneholde informasjon om

- a. hvilken tillatelse og lokalitet søknaden gjelder,
- b. dersom det på lokaliteten er benyttet tillatelser som forskriften ikke omfatter, må det fremgå hvilke fiskegrupper dette gjelder og dokumentasjon på månedlig vektøkning for disse fiskegruppene.
- c. kvittering for innbetalt saksbehandlingsgebyr, unntatt ved søknad etter § 15 første ledd bokstav a.

Søker kan i søknaden kreve at beregningen av tilbudets størrelse etter forskriftens § 20 eller § 23 baserer seg på en annen faktor for kapasitetsutnyttelse enn landsgjennomsnittet. Kravet må dokumenteres ved beregninger basert på tilsvarende produksjon i søkers regi for alle lokaliteter i produksjonsområdet hvor den kvalifiserte lokaliteten ligger.

For lokaliteter i produksjonsområde 1 og 2 skal skjemaet sendes til Rogaland fylkeskommune, for produksjonsområde 3 og 4 skal det sendes Vestland fylkeskommune, for produksjonsområde 5 sendes det til Møre og Romsdal fylkeskommune, for produksjonsområdene 6 og 7 skal det sendes til Trøndelag fylkeskommune, for produksjonsområdene 8 og 9 skal det sendes til Nordland fylkeskommune, for produksjonsområdene 10 og 11 skal det sendes til Troms Fylkeskommune og for 12 og 13 skal det sendes til Finnmark fylkeskommune.

Dersom søknaden gjelder kapasitetsøkning, er det fylkeskommunen nevnt i femte ledd som skal utstede nytt tillatelsesdokument og føre endringene inn i akvakulturregisteret, dersom forutsetningene for dette ellers er tilstede.

§ 17. Saksbehandlingsgebyr

For behandling av søknad etter dette kapitlet skal det betales et saksbehandlingsgebyr på kroner 28 552. Det betales gebyr for hver lokalitet som skal vurderes.

Første ledd gjelder ikke for søknader etter § 15 første ledd bokstav a.

§ 18. Innledende saksbehandling av søknader

Fylkeskommunen i det produksjonsområdet lokaliteten er registrert i skal behandle søknader etter dette kapitlet og fatte vedtak. Dersom søknaden gjelder flere tillatelser, og disse er registrert i ulike fylker, skal de aktuelle fylkeskommunene i nødvendig grad koordinere sin saksbehandling. Søknad som blir levert for sent, blir ikke behandlet.

Ved mottak av søknad etter dette kapitlet skal fylkeskommunen først kontrollere at søknaden er komplett.

Dersom søknaden er inngitt innen fristen, men innehar en eller flere mangler, setter fylkeskommunen en rimelig frist for oppretting. Fristen skal ikke overstige to uker. Dersom manglene ikke rettes innen fristen, avslås søknaden.

§ 19. Behandling av søknader

Fylkeskommunen skal, etter å ha kontrollert at søknaden er komplett etter § 16, sende søknaden til Fiskeridirektoratet. Fiskeridirektoratet skal kontrollere selskapets opplysninger i søknaden opp mot gjeldende driftsplan og rapportering etter akvakulturdriftsforskriften, og deretter gi forslag til beregning av tilbudet etter § 20 eller fastsettelse av tillatelseskapasitet som skal unntas fra nedjustering etter § 23. Forslaget sendes fylkeskommunen.

§ 20. Tilbud om kapasitetsøkning

Fylkeskommunen forestår utsendelse av tilbud om kapasitetsøkning.

Tilbudet kan omfatte de tillatelsene som er knyttet til lokaliteten som oppfyller vilkårene. Tilbudet kan likevel ikke overstige 6 prosent per tillatelse, inkludert eventuelle kapasitetsøkninger tildelt etter kapittel 3, og avregnes til nærmeste tonn. Tilbudets størrelse beregnes slik: Gjennomsnittlig samlet vektøkning på fisk i sjø per år på lokaliteten fra 1. oktober 2023 – 30. september 2025 divideres med snittet for selskapets dokumenterte kapasitetsutnyttelse i det produksjonsområdet lokaliteten tilhører. Resultatet multipliseres med 6 prosent. Dødfisk og annet tap av fisk i beregningsperioden tas ikke med i beregningen av samlet vektøkning.

Fiskeridirektoratet legger oppdretters egne innrapporterte månedlige biomassetall til grunn for beregningen av gjennomsnittlig vektøkning.

Ved samdrift benyttes samdriftsbrøken slik den er registrert i akvakulturregisteret i beregningsperioden.

Der oppdretter ikke i tilstrekkelig grad har dokumentert snittet for kapasitetsutnyttelsen i selskapet, jf. produksjonsområdeforskriften § 12b. tredje ledd, settes kapasitetsutnyttelsen som må benyttes for omregning fra årlig tilvekst på lokaliteten til tillatelseskapasitet til 1,692 tonn tilvekst per tonn tillatelseskapasitet, alt i form av levende vekt.

Vederlagets størrelse følger av § 10. Bestemmelsene i § 10 tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Ved utsendelse av tilbud settes akseptfristen til 3 uker etter mottakelsen av tilbudet.

§ 21. Aksept av tilbud

Innehaver som har mottatt tilbud etter § 20 aksepterer tilbudet ved å returnere fastsatt svarskjema innen fristen fylkeskommunen har satt. Det skal fremgå av tilbudet hvilken fylkeskommune som skal motta skjemaet. Ved aksept av tilbud om økt tillatelseskapasitet på eksisterende tillatelser skal kvittering for innbetalt vederlag være vedlagt svarskjema.

Svarskjema kan sendes med rekommandert brev eller elektronisk. Oppmøte hos den enkelte fylkeskommune, enten personlig eller med sendemann, er også tillatt. Ved oppmøte hos fylkeskommunen skal svarskjema være mottatt hos fylkeskommunen innen kl. 1500 på frisdagen. Er svarskjema ikke mottatt innen fristen, faller tilbudet om kapasitetsøkning bort.

Dersom det ikke er lagt ved kvittering i henhold til første ledd, skal fylkeskommunen be Fiskeridirektoratet kontrollere om vederlaget likevel er innbetalt innen svarfristens utløp. Dersom det ikke er lagt ved kvittering eller vederlaget ikke er bokført på Fiskeridirektoratet sin konto innen svarfristens utløp, fatter fylkeskommunen vedtak der søknaden om økt kapasitet på tillatelsen avslås.

§ 22. Særskilt om klage på tilbud

Vedtaket om tilbud om kapasitetsøkning kan påklages. Ved innlevering av klage innen klagefristen, jf. forvaltningsloven § 29, suspenderes fristen for å akseptere tilbudet og fristen for innbetaling av vederlag.

Ved utstedelse av nytt tilbud settes det ny frist for aksept, jf. 20 siste ledd. Dersom klagen ikke når frem, setter klageinstansen en ny frist på to uker for aksept av det opprinnelige tilbudet.

§ 23. Beregning av tillatelseskapasitet som unntas fra nedtrekk

Fylkeskommunen treffer vedtak om tillatelseskapasitet som unntas fra nedjustering.

Unntaket kan omfatte de tillatelsene som er knyttet til lokaliteten som oppfyller vilkårene.

Tillatelseskapasiteten som skal unntas beregnes slik: Gjennomsnittlig samlet vekstøkning på fisk i sjø per år på lokaliteten fra 1. oktober 2023 – 30. september 2025 divideres med snittet for selskapets dokumenterte kapasitetsutnyttelse i det produksjonsområdet lokaliteten tilhører. Resultatet multipliseres med 6 prosent. Dødfisk og annet tap av fisk tas ikke med i beregningen av samlet vektøkning.

Fiskeridirektoratet legger oppdretters egne innrapporterte månedlige biomassetall til grunn for beregningen av gjennomsnittlig vektøkning.

Ved samdrift benyttes samdriftsbrøken slik den er registrert i akvakulturregisteret i beregningsperioden.

Der oppdretter ikke i tilstrekkelig grad har dokumentert snittet for kapasitetsutnyttelsen i selskapet, jf. produksjonsområdeforskriften § 12b fjerde ledd, settes kapasitetsutnyttelsen som må benyttes for omregning fra årlig tilvekst på lokaliteten til tillatelseskapasitet til 1,692 tonn tilvekst per tonn tillatelseskapasitet, alt i form av levende vekt.

Vedtaket kan påklages etter reglene i forvaltningsloven.

Kapittel 5. Avsluttende bestemmelser

§ 24. Vilkår

Fylkeskommunen kan ikke sette særskilte vilkår for tildeling av økt kapasitet utover de som måtte fremgå av denne forskriften.

Fylkeskommunene kan ikke sette særskilte vilkår i vedtak om fastsettelse av tillatelseskapasitet som skal unntas fra nedtrekk utover de som måtte fremgå av denne forskriften.

§ 25. Klage

Nærings- og fiskeridepartementet er klageinstans for vedtak fattet av fylkeskommunen etter denne forskriften.

§ 26. Vilkår for å reise sak for domstolene og søksmålsfrist

Fylkeskommunen skal sette som vilkår i sine vedtak etter denne forskriften at søksmål om gyldigheten av forvaltningsvedtak eller krav om erstatning som følge av vedtaket ikke skal kunne reises uten at vedkommende part har nyttet sin adgang til å klage over vedtaket, og at klagen er avgjort av den høyeste klageinstans som står åpen, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 27b.

Mulig søksmål om forvaltningsvedtak etter denne forskriften er gyldig eller krav om erstatning som følge av vedtaket, skal tas ut innen seks måneder fra det tidspunkt da melding om endelig vedtak kom frem til vedkommende part. Det kan gis oppfriskning for oversittelse av fristen etter reglene i tvisteloven § 16-12 til § 16-14.

§ 27. Ikraftredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.